

Javaslat

**az Ózd és Térsége Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Integrált
Intézmény Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai programjának
jóváhagyására**

Előterjesztő: Társulási Tanács Elnöke

Előkészítő: ÓTSZEGYII igazgató

Ózd, 2023. november 17.

Tisztelt Társulási Tanács!

Az Ózd és Térsége Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Integrált Intézmény (a továbbiakban: ÓTSZEGYII) Család- és Gyermekjóléti Központjának szakmai programját a Társulás Tanács a 15/2021. (XI. 23.) számú határozatával hagyta jóvá.

A hatályos szakmai program módosításának oka:

A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal 2022. október 13. napján hatósági ellenőrzést indított a család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ szakmai működésének ellenőrzése céljából. A 2023. június 12-én kelt BOC/01/00551-2/2023. számú határozatában a Kormányhivatal az ellenőrzés során a Szakmai Programban feltárt hiányosságok felszámolására hívta fel a fenntartót.

Feltárt hiányosságok:

- a szakmai program kötelező melléklete az SZMSZ, ami nem került feltüntetésre
- tartalomjegyzék hiányzott,
- a Központ, valamint a Szolgálat szakmai programjának differenciáltabban kell megjelennie,
- hiányzik a megfelelő szakmai koncepció ismertetése,
- mindkét szolgáltatás tekintetében hiányzik a KENYSZI (igénybevevői nyilvántartás), valamint a GYVR (gyermekeink védelmében informatikai rendszer) aktuális szabályainak ismertetése,
- konkrét célcsoportnak szóló programok feltüntetése hiányos.

A Szakmai Program előírások szerinti átdolgozása megtörtént.

Tisztelt Társulási Tanács!

A fentiek alapján kérem az előterjesztés megtárgyalását, és az ÓTSZEGYII Család- és Gyermekjóléti Központjának módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt szakmai programjának jóváhagyását a határozati javaslat 1. melléklete szerint.

Határozati javaslat

Ózd Kistérség Többcélú Társulása Társulási Tanácsának

../2023. (XI. 17.)határozata

**az Ózd és Térsége Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Integrált Intézmény Család-
és Gyermekjóléti Központ szakmai programjának jóváhagyásáról**

Ózd Kistérség Többcélú Társulása Társulási Tanácsa az Ózd és Térsége Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Integrált Intézmény Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai programját a határozati javaslat 1. számú melléklete szerint hagyja jóvá.

Felelős: a szakmai program végrehajtásáért az Ózd és Térsége Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Integrált Intézmény igazgatója

Határidő: folyamatos

**Ózd és Térsége Szociális, Egészségügyi és
Gyermekjóléti Integrált Intézmény
Család- és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat
Szakmai Program**

Programért felelős: szakmai egységvezető

Ózd, Lehel vezér út 1.

Tel.: 48/470- 080

Program érvényességi területe:

Ózdi Járás területe

Tartalomjegyzék:

1. Szervezeti kérdések.....	3
2. A szakmai programot meghatározó jogszabályok.....	8
3. A célcsoport és az ellátandó terület jellemzői.....	9
3.1. A célcsoport jellemzői.....	9
3.2. Az ellátandó terület, települések jellemzői.....	10
4. A megvalósítani kívánt program, célok, alapelvek.....	11
5. Intézményünk szolgáltatáselemeinek, tevékenységeinek leírása.....	13
5.1. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai.....	13
5.1.1. Szakmai tevékenység, szolgáltatáselemek.....	16
5.2. A Család- és Gyermekjóléti Központ feladatai.....	18
5.2.1. Szakmai feladatok, szolgáltatáselemek.....	18
5.2.2. Javaslattétel hatósági intézkedésekre.....	19
5.2.3. Speciális szolgáltatások.....	25
6. Intézményen belüli feladatmegosztás és más intézményekkel történő együttműködés módja	28
6.1. A feladatmegosztás szabályai.....	28
6.2. Az esetátadás szabályai és dokumentálása.....	29
6.3. Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja.....	29
6.3.1. Az intézményen belüli kapcsolattartás.....	29
6.3.2. Az észlelő- és jelzőrendszer működtetése	30
6.3.3. Együttműködés más intézményekkel.....	30
6.3.4. Az együttműködés módja.....	31
7. A szolgáltatások igénybevételének módjai.....	32
7.1. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szolgáltatásai.....	32
7.2. A Család- és Gyermekjóléti Központ szolgáltatásai.....	32
8. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogaink védelmével kapcsolatos szabályok.....	32
8.1. A szolgáltatást igénybe vevők jogai.....	32
8.2. A szolgáltatást nyújtók jogai.....	34
8.3. Panaszjog.....	35
9. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módja.....	36
10. Mellékletek.....	36

1. Szervezeti kérdések

<u>Megnevezés:</u>	Ózd és Térsége Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Integrált Intézmény Család- és Gyermekjóléti Központ
<u>Székhelye:</u>	Ózd, Városház tér 1.
<u>Telephely:</u>	Ózd, Lehel vezér út 1.
<u>Nyitva álló helyiség:</u>	Ózd, Petőfi út 10.
<u>Működtetője:</u>	Ózd és Térsége Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Integrált Intézmény
<u>Fenntartó szerve:</u>	Ózd Kistérség Többcélú Társulása
<u>Felügyeleti szerve:</u>	Ózd Kistérség Többcélú Társulása munkaszervezete
<u>Létrehozás éve:</u>	2013. július 2.

A Központ működési területe:

Ózd, Arló, Borsodbóta, Borsodnádásd, Borsodszentgyörgy, Bükkmogyorósd, Csernely, Csokvaomány, Domaháza, Farkaslyuk, Hangony, Járdánháza, Kissikátor, Lénárdaróc, Nekézseny, Sáta, Uppony.

A Szolgálat működési területe:

Ózd, Borsodbóta, Borsodszentgyörgy, Bükkmogyorósd, Csernely, Csokvaomány, Domaháza, Farkaslyuk, Hangony, Járdánháza, Kissikátor, Lénárdaróc, Nekézseny, Sáta, Uppony.

A Család- és Gyermekjóléti Központ irányítását a szakmai egységvezető látja el. Munkáját az Ózd és Térsége Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Integrált Intézmény igazgatójának közvetlen irányításával végzi.

A Család- és Gyermekjóléti Központ belső felosztása, feladatellátás szerint:

- Család- és Gyermekjóléti Központ jogszabály által meghatározott feladatai,
- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat jogszabály által meghatározott feladatai.

Az ózdi kistérség székhely/gesztor települése Ózd város.

Ózd

A településen a Család- és Gyermekjóléti Központ által kezelt leggyakoribb problémátípusok: megélhetési, lakhatással összefüggő, gyermeknevelési és gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézségek, családi konfliktusok, kapcsolati problémák, korai gyermekvállalás.

Telephely: 3600 Ózd, Lehel vezér út 1.

Ellátottak számára nyitva álló helyiség: 3600 Ózd, Petőfi út 10.

Nyitvatartási idő: hétfő – csütörtök: 7.30 – 16.00 óra között,

péntek: 7.30 – 13.30 óra között.

Ügyfélfogadási rend:

Ózdi Központi Ügyfélszolgálat (ÓKÜSZ)

Városház tér 1.	hétfő:	8.00 – 12.00 és 13.00 – 16.00
	szerda:	8.00 – 12.00 és 13.00 – 17.00
	péntek:	8.00 – 12.00

A társult településeken a Család- és Gyermekjóléti Központ szakemberei a területi irodákban biztosítják elérhetőségüket a lakosság számára. A Család- és Gyermekjóléti Központ szolgáltatásainak helyéről, idejéről, módjáról és elérhetőségéről a lakosság tájékoztatását nyilvános helyen kifüggesztett táblával biztosítjuk. Minden település Önkormányzata nyilatkozatában meghatározott helyiségeket bocsájt a kikerkező családsegítők/esetmenedzserek rendelkezésére.

A nyitvatartási idő és ügyfélfogadási rend indokolt vagy krízis esetben kitolódhat a munkaidőn túlra is.

Borsodbóta

A településen a Család- és Gyermekjóléti Központ által kezelt leggyakoribb problémátípus: megélhetési nehézségek, gyermeknevelési problémák.

Szolgáltatás helyszíne: 3658 Borsodbóta, Széchenyi út 103. Integrált Községi Szolgáltató Tér

Ügyfélfogadás: kedd: 9.15 – 10.00

Borsodszentgyörgy:

A településen a Család- és Gyermekjóléti Központ által kezelt leggyakoribb problémátípusok: gyermeknevelési problémák, családi konfliktusok.

Szolgáltatás helyszíne: 3623 Borsodszentgyörgy, Szentgyörgyi út 143.

Ügyfélfogadás: szerda: 8.30 – 9.00

Bükkmogyorósd

A településen a Család- és Gyermekjóléti Központ által kezelt leggyakoribb problémátípus: szülői elhanyagolás.

Szolgáltatás helyszíne: 3648 Bükkmogyorósd, Petőfi út 5.

Ügyfélfogadás: páros hét csütörtök: 13.00 – 14.00

Csernely:

A településen a Család- és Gyermekjóléti Központ által kezelt leggyakoribb problémátípus: megélhetési nehézségek, szülőnek/ családnak a gyermek szocializációját károsító életvitele.

Szolgáltatás helyszíne: 3648 Csernely, Kissor út 26.

Ügyfélfogadás: csütörtök: 9.45 – 10.45

Csokvaomány:

A településen a Család- és Gyermekjóléti Központ által kezelt leggyakoribb problémátípus: megélhetési nehézségek, gyermeknevelési problémák.

Szolgáltatás helyszíne: 3647 Csokvaomány, Széchenyi út 1.

Ügyfélfogadás: kedd: 11.15 – 12.00

Domaháza:

A településen a Család- és Gyermekjóléti Központ által kezelt leggyakoribb problémátípusok: megélhetési nehézségek, gyermeknevelési problémák.

Szolgáltatás helyszíne: 3627 Domaháza, Petőfi út

Ügyfélfogadás: hétfő: 9.45 – 10.45

Farkaslyuk:

A településen a Család- és Gyermekjóléti Központ által kezelt leggyakoribb problémátípusok: megélhetési nehézségek, gyermeknevelési, gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség.

Szolgáltatás helyszíne: 3608 Farkaslyuk, Gyürky Gyula út 3.

Ügyfélfogadás: csütörtök: 8.30 – 9.30

Hangony:

A településen a Család- és Gyermekjóléti Központ által kezelt leggyakoribb problémátípus: megélhetési nehézségek, gyermeknevelési problémák.

Szolgáltatás helyszíne: 3626 Hangony, Rákóczi út 130.

Ügyfélfogadás: hétfő: 8.30 – 9.30

Járdánháza:

A településen a Család- és Gyermekjóléti Központ által kezelt leggyakoribb problémátípus: megélhetési nehézségek, gyermeknevelési problémák.

Szolgáltatás helyszíne: 3664 Járdánháza, IV. Béla út 27. 3664

Ügyfélfogadás: szerda: 9.15 – 10.15

Kissikátor:

A településen a Család- és Gyermekjóléti Központ által kezelt leggyakoribb problémátípusok: gyermeknevelési, magatartászavar, teljesítményzavar.

Szolgáltatás helyszíne: 3627 Kissikátor, Táncsics Mihály út 51.

Ügyfélfogadás: kéthetente péntek: 11.00 – 12.00

Lénárddaróc:

A településen a Család- és Gyermekjóléti Központ által kezelt leggyakoribb problémátípusok: gyermeknevelési, szülői elhanyagolás.

Szolgáltatás helyszíne: Lénárddaróc, Dózsa György út 66.

Ügyfélfogadás: páratlan héten csütörtök: 13.00 – 14.00

Nekézseny:

A településen a Család- és Gyermekjóléti Központ ez idáig csak prevenciós tevékenységet folytatott a lakosság körében.

Szolgáltatás helyszíne: 3646 Nekézseny, Kossuth út 1.

Ügyfélfogadás: páratlan hét kedd: 8.30 – 9.30

Sáta:

A településen a Család- és Gyermejjóléti Központ által kezelt leggyakoribb problémátípusok: megélhetési nehézségek, gyermeknevelési problémák.

Szolgáltatás helyszíne: 3659 Sáta, Széchenyi út 21.

Ügyfélfogadás: kedd: 10.15 – 11.00

Uppony:

A településen a Család- és Gyermejjóléti Központ által kezelt leggyakoribb problémátípus: gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség.

Szolgáltatás helyszíne: 3622 Uppony, Kossuth út 83.

Ügyfélfogadás: páros hét kedd: 8.30 – 9.30

A településeken az ügyfélfogadási idő letelte után az illetékes szakemberek terepmunkát végeznek.

Az intézményben létrejövő munkakörök, kapacitások:

1 fő szakmai egységvezető

Család- és Gyermejjóléti Központ

1 fő vezető esetmenedzser

7 fő esetmenedzser

2 fő tanácsadó

2 fő szociális asszisztens

1 fő adminisztrátor

Család- és Gyermejjóléti Szolgálat

1 fő vezető családsegítő

19 fő családsegítő

3 fő szociális asszisztens

1 fő adminisztrátor

2. A szakmai programot meghatározó jogszabályok

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról

149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról

235/1997. (XII.17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról

15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

I/2000 (I.7.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól, és működésük feltételeiről

3. A célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

3.1. A célcsoport jellemzői

A szolgáltatást jellemzően olyan személyek, családok, csoportok veszik igénybe, akik szociális, egészségi és mentális állapotukból, vagy egyéb okból származó problémáikat csak segítséggel képesek megoldani. Az ellátottak többsége aktív korú, gyermeket nevelő, tartós munkanélküli, vagy fiatal munkanélküli, adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, alacsony iskolai végzettségűek, szocializációs hiányosságokkal küzdők, illetve beszűkült érdeklődésű személyek.

Az ellátottak jelentős részénél jelen van a problémafelismerő és problémamegoldó képesség teljes vagy részleges hiánya. Sokan életvezetési nehézségekkel küzdenek, konfliktushelyzetek kezelésében, feloldásában, valamint ügyeik intézésében járatlanok és többnyire súlyos anyagi gondokkal küzdenek.

A velünk kapcsolatba kerülő családoknak a munkahely megszűnése, az ezzel együtt járó anyagi biztonság romlása, a szenvedélybetegségek kialakulása komoly nehézséget jelent. A szolgáltatást igénybe vevők összetett problémákkal küzdenek, a nehézségek halmozottan jelentkeznek. Gyakori a szülők házasságának megromlása és az ebből eredő gyermek elhelyezési és kapcsolattartási nehézségek, továbbá lakhatási gondok, nevelési hiányosságok, családi konfliktusok és magatartási problémák. Bűnelkövetés, valamint áldozattá válás is előfordul. Városunkban megfigyelhető a családmódel változása, a házasságkötések számának csökkenése, az élettársi kapcsolatban élők számának emelkedése. Az ellátottak köre a szociálisan hátrányos helyzetűek, nagycsaládosok, gyermekeiket egyedül nevelő szülők, mentális problémával küzdő szülők és gyermekek, munkanélküliek, halmozott problémával küzdők, veszélyeztetett gyermekek, családok, nevelésből kikerült, devianciákkal küzdő gyermekek, fiatalok és szülők, időskorúak, nyugdíjasok, fogyatékkal élő személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek. Elenyésző azon kiskorúak száma, akik önként, szülő nélkül keresik fel intézményünket és kérnek segítséget. A szolgáltatást igénybe vevők gazdasági aktivitását tekintve nagyrészt inaktív keresők és tartós munkanélküliek. Családi állapot szerint legtöbbször párkapcsolatban, gyermekkel élnek. Egyedül élőknel jellemző a mentális-lelki problémák előtérbe kerülése. Iskolai végzettségüket tekintve legmagasabb arányba az alacsony iskolai végzettségűek veszik igénybe a szolgáltatást. A szociálisan

hátrányos helyzetű családok esetében szinte általános sajátosság az alacsony iskolázottság, ami munkaerő-piaci lehetőségüket beszűkíti, ezért az alkalmi munkavállalás vált jellemzővé. A gazdaságban elfoglalt hátrányos helyzetükből következik a közüzemi tartozások felhalmozása, ami gyakran a lakhatási biztonságukat kockáztatja. Az ellátási területen egyre nagyobb arányban fordulnak elő az idős, magára hagyott, esetenként tehetetlen kliensek. Jellemző a családi kapcsolatok beszűkülése, esetenként teljes hiánya.

A szülők körében előforduló pszichés és szomatikus zavarok befolyásolják nevelési tevékenységüket, mely problémák miatt gyermekeik érzelmi szükségletei hiányt szenvednek, esetenként elhanyagoló, bántalmazó szülői attitűd tapasztalható.

3.2. Az ellátandó terület, települések jellemzői

Az Ózdi Kistérség általános bemutatása

2004. január 1. napjával kijelölésre, majd 2012-ben módosításra kerültek Magyarországon a kistérségek határai. Az Ózdi Kistérség Borsod-Abaúj-Zemplén Megye nyugati részén 17 települést lehatároló kistérség. A kistérség települései az Ózdi dombvidéken a Hangony-patak völgyében, a Hegyháton és az Uppony hegység peremén helyezkednek el. A kistérség területére két tájvédelmi körzet is benyúlik, és több sajátos geológiai képződménnyel is találkozhatunk. A XIX. század ipari fejlődése egy új korszak kezdetét jelentette a térségben. Az elmúlt százötven év jelentősen átformálta a táj arculatát, megváltoztatta a települések életét, az évszázadokon át kialakult hagyományokat. Az Ózdra és Borsodnádásra telepített vasgyár, a Hódos-völgyében és Putnok térségében megnyitott szénbányák gyors fejlődést biztosítottak a térségnek. Az 1988-1990-es években bekövetkezett rendszerváltást követően az Ózdi kistérség településeit sem kerültk el a gazdasági-társadalmi változások. Mára Ózd városban a kohászat jelentős része megszűnt, helyét fokozatosan a finommechanikai és elektronikai ipar veszi át. A települések önkormányzatai és lakossága folyamatosan mindent megtesznek annak érdekében, hogy rátaláljanak azokra – a meglévő, vagy eddig ki nem használt – lehetőségekre, adottságokra, sajátosságokra, amelyek kiaknázásával elindulhatnak, vagy tovább léphetnek a fejlődés útján.

4. A megvalósítani kívánt program bemutatása, célok, alapelvek

A Család- és Gyermekjóléti Központ az Ózdi Járásban 17 településen végzi tevékenységét, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ezzel szemben 15 település vonatkozásában nyújtja szolgáltatásait, mivel Arló és Borsodnádasd települések önállóan biztosítják az alapszolgáltatást. Minden telephelyen és a járásközpontban is rendelkezésre áll az ellátottak számára nyitva álló helyiség, ahol a családsegítők heti rendszerességgel ügyfélfogadást tartanak. Az ellátottak számára nyitva álló helyiség a legtöbb településen akadálymentes. Azokon a településeken, ahol ez nem volt kivitelezhető, ott az önkormányzat lehetőséget biztosít a mozgásában korlátozott személyek fogadására egy alkalmas épületrészben.

Az telephelyeken minden szakember rendelkezik a szükséges infrastruktúrával, amely elősegíti a kliensekkel végzett munkát. Az ellátottak számára nyitva álló helyiségekben biztosított az internetelérés. A Lehel vezér út 1. szám, valamint a Petőfi út 10. szám alatti épületben is ki van alakítva 2-2 négyzetméteres beszélgetésre alkalmas helyiség. A munkatársak ellátottak számára nyitva álló helyiségekbe való kijutását szolgálati személygépkocsik segítik, amelyek ezek mellett az azonnali intézkedést igénylő krízishelyzeteknél is fontos szerepet töltenek be.

A gyermekjóléti és a gyermekvédelmi ágazat működésének átláthatósága, a hatékonyság javítása, a gyorsabb, hatékonyabb szakmai kommunikáció és feladatellátás érdekében, valamint az adminisztrációs terhek és a papíralapú kommunikáció csökkentése érdekében a Gyvt. 135. § (3) bekezdése alapján 2021. március 1-től bevezetésre került a Gyermekjóléti Védelmében Informatikai Rendszer (a továbbiakban: GYVR). A mindennapi munkában a GYVR-t használja az intézmény, a papíralapú dokumentációval összhangban.

Szakmai tevékenységeink: családlátogatás, információnyújtás, tanácsadás, segítő beszélgetés, hivatalos ügyek intézésében segítségnyújtás, telefonos kapcsolattartás, esetkonzultáció, esetkonferencia, esetmegbeszélés, szakmaközi megbeszélés, hatósági intézkedés kezdeményezése, javaslattétel.

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladata, hogy az igénybe vevőknek olyan komplex segítséget biztosítson, hogy az megfeleljen:

- az intézményi működést szakmailag is érintő szabályozásoknak,
- az alapító okiratnak,
- a szervezeti és működési szabályzatnak,

- a jogszabályokban meghatározott szakmai szempontoknak, az ott meghatározott feladatellátási követelményeknek, valamint
- jelen szakmai programnak.

Az Intézmény céljai:

A Család- és Gyermejjóléti Központ és Szolgálat célja a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás feladatait egységesen, komplex módon biztosítani az intézmény ellátási területén élő lakosság számára.

Az intézmény a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára segítséget nyújt az ilyen helyzethez vezető okok megelőzésében, a krízishelyzet megszüntetésében, valamint az életvezetési képesség megőrzésében. Biztosítja a gyermek jogainak érvényesülését, védelmét a szociális vagy mentálhigiénés problémák miatt segítségre szoruló személyek problémáinak megoldását, illetve lehetőség szerint azok megelőzését.

A szolgáltatás olyan, az egyén érdekeit védő speciális, személyes, szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a segítségre szoruló személyek, családok jólétét.

A szolgáltatásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelkedésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez.

Az Intézmény alapelvei:

Az emberi méltóság tisztelete, az önkéntesség, az együttműködésen alapuló személyes szolgáltatás, a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés, az egyén szükségleteire szabott segítségnyújtás; valamint az egyént körülvevő természetes és mesterséges erőforrások közötti hatékony, egymást segítő, építő jellegű együttműködés. Munkánknak irányt ad a szociális munka etikai kódexe: nemre, korra, társadalmi és etnikai hovatartozásra, vallási és világnézeti meggyőződésre, nemi irányultságra, fogyatékosra és egészségi állapotra való tekintet nélkül, valamint bármely egyéb hátrányos megkülönböztetés kizárásával végezzük a

munkánkat. Szakmai tevékenységünk során a titoktartást és az információk felelős kezelését biztosítjuk.

5. Intézményünk szolgáltatáselemeinek, tevékenységeinek leírása

5.1. A Család- és Gyermejjóléti Szolgálat feladatai

A Család- és Gyermejjóléti Szolgálat ellátja a Gyvt. 39. § (2)–(4) bekezdése, 40. §-a, valamint az Szt. 64. §-a szerinti feladatokat.

A gyermejjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermejjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében:

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermejjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,
- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:

- veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- a jelzőrendszeri tagokkal és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,
- tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer működésével kapcsolatban:

- figyelemmel kísérni a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét,
- a jelzésre köteles szervezetek figyelmét felhívni jelzési kötelezettségük írásban - krízishelyzet esetén utólagosan - történő teljesítésére, veszélyeztettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra,
- tájékoztatni a jelzőrendszerben résztvevő további szervezeteket és az ellátási területén élő személyeket a veszélyeztettség jelzésének lehetőségéről,
- beérkezett jelzések fogadása, az érintett személy/család felkeresése, és az igénybe vehető szolgáltatásokról tájékoztatást ad,
- a probléma jellegéhez, a veszélyeztettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztettség megszüntetése érdekében,
- veszélyeztettség esetén kitölti a gyermekvédelmi nyilvántartás vonatkozó adatlapjait,
- az intézkedések tényéről tájékoztatja a jelzést tevőt, feltéve, hogy annak személye ismert, és ezzel nem sérti meg a Gyvt. 17. § (2a) bekezdése szerinti zárt adatkezelés kötelezettségét,

- a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család- és gyermekjóléti központnak,
- a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez, az elhangzottokról feljegyzést készít,
- egy gyermek, egyén vagy család ügyében, a kijelölt járási jelzőrendszeri tanácsadó részvételével, lehetőség szerint az érintetteket - beleértve az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket - és a velük foglalkozó szakembereket is bevonva esetkonferenciát szervez,
- éves szakmai tanácskozást szervez minden év február 28-ig,
- éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít minden év március 31-ig,
- a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal,
- évente legalább hat alkalommal szakmaközi megbeszélés szervezése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében:

- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: szociális segítőmunka) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,
- kezdeményezni egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét és azt szükség esetén személyes közreműködéssel is segíteni,
- szociális alapszolgáltatások igénybevételét ajánlani és kezdeményezni,
- egészségügyi ellátások igénybevételét ajánlani és kezdeményezni,
- pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét kezdeményezni.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és

gondozási feladatokat végez. Tevékenysége körében a Gyvt. 40 § és az Szt. 64. § (4) bekezdésében foglaltakon túl

- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
- meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
- az ellátási területén közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában,
- segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- felkérésre környezettanulmányt készít,
- kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
- biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
- részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában.

5.1.1. Szakmai tevékenység, szolgáltatáselemek

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családsegítés keretében biztosítani kell:

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,

- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat,
- a gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot.

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával, valamint más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítésével látja el.

Amennyiben a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel nem zárható le,

- a szolgáltatást igénybe vevő nagykorú személlyel együttműködési megállapodást kell kötni, a cselekvőképességében a gyermekjóléti, szociális ellátások igénybevételével összefüggő jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott nagykorú személy esetén a gondnoka hozzájárulásával, továbbá
- esetnaplót kell vezetni, ide nem értve a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermek védelmével és a családból kiemelt gyermek visszahelyezésének, családba fogadásának elősegítésével kapcsolatos eseteket.

Az együttműködési megállapodást az egységvezető írásban köti meg a szolgáltatást igénybe vevővel.

2012. július 01-től kötelező a Központi Elektronikus Nyilvántartás a Szolgáltatást Igénybevevőkről (KENYSZI) napi szintű használata, amely a kliensek TAJ alapú nyilvántartása. A rendszer web alapú, országos szintű. A szolgáltatást igénybe vevők személyes adatait tartalmazza, s szükséges rendszeresen jelenteni az ellátottak létszámát.

Amennyiben a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a jelzőrendszer működtetése körében a Család- és Gyermekjóléti Központ feladatkörébe tartozó vagy szakmai támogatását igénylő esetről szerez tudomást, haladéktalanul megkeresi a Család- és Gyermekjóléti Központot.

A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszélyeztetés esetén a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat haladéktalanul, a Család- és Gyermekjóléti Központ értesítése mellett, közvetlenül tesz javaslatot hatósági intézkedésre.

5.2. A Család- és Gyermekjóléti Központ feladatai

Hatósági intézkedést kezdeményez, speciális szolgáltatásokat nyújt, illetve elvégzi a hatóság törvényben előírt, hatóság által delegált feladatokat.

A Gyvt. 40/A. § (2) bekezdés b) pontja szerinti feladatokat (a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenység) a Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere végzi (a továbbiakban: esetmenedzser).

5.2.1. Szakmai feladatok, szolgáltatáselemek

A Család- és Gyermekjóléti Központ a járás területén működő Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatainak szakmai támogatása érdekében:

- a) szükség szerint esetmegbeszélést tart a szolgálatok számára, illetve folyamatos szakmai konzultációt biztosít,
- b) tájékoztatja a szolgálatokat az általa nyújtott szolgáltatásokról, az azt érintő változásokról, illetve a járás területén elérhető, más személy, illetve szervezet által nyújtott, közvetíthető szolgáltatásokról, ellátásokról

Amennyiben a Család- és Gyermekjóléti Központ a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatkörébe tartozó szolgáltatás szükségességét észleli, a Gyvt. 40/A. § (2) bekezdés b) pontja szerinti esetben bevonja a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatot a szolgáltatás nyújtásába

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermek esetében a Család- és Gyermekjóléti Központ szolgáltatásait a gyámhivatal, illetve a bíróság határozata alapján kell biztosítani.

5.2.2. Javaslattétel hatósági intézkedésekre

A Család- és Gyermekjóléti Központ javaslatot tesz a gyámhivatalnál a gyermek

- védelembe vételére
- megelőző pártfogására,
- ideiglenes hatályú elhelyezésére,
- nevelésbe vételére, időszakos kapcsolattartásának engedélyezésére, gondozási helyének megváltoztatására,
- örökbefogadhatónak nyilvánítására,
- családbafogadására, családbafogadó gyám kirendelésére, harmadik személynél történő további elhelyezésére,
- családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, tankötelezettség teljesítésének előmozdítására, illetve
- a vér szerinti családjába visszahelyezett gyermek esetében utógondozói tevékenységet végez.

A Család- és Gyermekjóléti Központ javaslat formájában kezdeményezi a fenti intézkedések megszüntetését, amennyiben azok kiváltó okai már nem állnak fenn, illetve ha az intézkedések időközben okafogyottakká váltak.

A javaslat a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapjain ismerteti a gyermek helyzetét, különösen

- a veszélyeztető körülményeket, azoknak a gyermekre gyakorolt hatását,
- a szülő vagy a gyermeket nevelő más személy nevelési tevékenységét,
- a gyermeket nevelő család élethelyzetére vonatkozó, adatlapon szereplő adatokat,
- a javaslattétel elkészítéséig biztosított alapellátásokat, valamint az ügy szempontjából fontos más ellátásokat,
- a gyermeknek és a szülőnek (törvényes képviselőnek) a javaslattétel elkészítéséig tanúsított együttműködési készségét, illetve annak hiányát,
- megelőző pártfogás alatt álló gyermek esetén a megelőző pártfogás elrendelését, mellőzését, fenntartását vagy megszüntetését alátámasztó körülményeket.

a) Javaslattétel védelembe vétel elrendelésére

A Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere javaslatot tesz a gyermek védelembe vételére, amennyiben a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható. Az esetmenedzser a törvényi előírásnak megfelelően kezdeményezi a gyermek védelembe vételét az 50 tanórát meghaladó igazolatlan iskolai mulasztás, illetve a 20 napot meghaladó igazolatlan óvodai mulasztás esetén is. A döntés jogerőre emelkedése után elkészíti az egyéni gondozási-nevelési tervet, amelyben feladatok kerülnek megfogalmazásra a veszélyeztettség megszüntetése érdekében. A védelembe vétel felülvizsgálta során javaslatot készít évente vagy szükség esetén.

Az egyéni gondozási-nevelési terv tartalma:

A gyermekre vonatkozó egyéni gondozási-nevelési terv tartalmazza

- a veszélyeztető körülmények megjelölését,
- a védelembe vétel megszüntetéséhez, a családból kiemelt gyermek visszahelyezéséhez szükséges változásokat, valamint ennek elérése érdekében az esetmenedzser, a szülő és a gyermek feladatait, határidők megállapításával,
- a szükségesnek tartott hatósági, illetve bírósági eljárások kezdeményezésének megjelölését, - az egyéni gondozási-nevelési terv megvalósításába bevont Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint egyéb intézmények, szolgáltatók, személyek megjelölését, feladataiknak és azok határidejének meghatározásával együtt,
- a szakmailag szükségesnek tartott egyéb rendelkezéseket, és
- megelőző pártfogás alatt álló gyermek esetén:
 - az esetmenedzser, a megelőző pártfogó felügyelő, a szülő és a gyermek közötti együttműködés részletes szabályait, megjelölve a megelőző pártfogó felügyelővel való együttműködés módját, gyakoriságát, és
 - az esetmenedzser és a megelőző pártfogó felügyelő közötti munkamegosztás szempontjait.

Az egyéni gondozási-nevelési terv elkészítésébe az esetmenedzser *bevonja:*

- a gyermeket és családját,
- a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítőjét,

- megelőző pártfogás alatt álló gyermek esetében a megelőző pártfogó felügyelőt, és
- az eset szempontjából érintett, szükséges szolgáltatásokat nyújtó intézményeket, szolgáltatókat, személyeket és az egyéb közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozókat.

Az esetmenedzser az egyéni gondozási-nevelési terv megvalósítása érdekében:

- bevonja a gyermekkel és családjával kapcsolatos szociális segítőmunkába a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatot,
- bevonja a szükséges szolgáltatásokat nyújtó intézményeket, szolgáltatókat, személyeket, az egyéb közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozókat, valamint tevékenységüket koordinálja,
- elősegíti a szülő és gyermek esetében:
 - az egyéni gondozási-nevelési terv céljainak elfogadását, azokban való közreműködését,
 - azt, hogy a szülő és az ítélőképessége birtokában lévő gyermek nyilatkozattal vállalják az egyéni gondozási-nevelési tervben foglaltak betartásában, megvalósításában történő együttműködést,
 - a gyermeket veszélyeztető körülmények elhárítását, a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének szülő általi biztosítását, így a védelemben vétel megszüntetését.

Az egyéni gondozási-nevelési terv megvalósítását az esetmenedzser értékeli és

- szükség esetén módosítja vagy kezdeményezi a módosítását,
- amennyiben a megvalósítása a szülő, illetve a gyermek megfelelő együttműködése miatt nem lehetséges
 - írásban jelzi ezt a gyámhivatalnak,
 - felhívja a szülő, illetve a gyermek figyelmét arra, hogy a védelemben vétel sikertelensége esetén a gyermekvédelmi gondoskodás más eszközének alkalmazására kerülhet sor,
 - javaslatot tesz a gyámhivatalnak a gyermekvédelmi gondoskodás más eszközének alkalmazására és

- amennyiben a megvalósítás az egyéni gondozási-nevelési tervben megjelölt intézmények, szolgáltatók, személyek és az egyéb közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozók mulasztása miatt nem valósult meg, írásban jelzi ezt a gyámhivatalnak.

b) Javaslattétel megelőző pártfogás elrendelésére

A kiskorú által elkövetett szabálysértés vagy bűncselekmény jellegétől és súlyától függően a Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere javaslatot tesz a gyermek megelőző pártfogásának elrendelésére. Amennyiben a gyermek megelőző pártfogását a gyámhatóság elrendelte az esetmenedzser együttműködik a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében.

Az esetmenedzser és a megelőző pártfogó felügyelő szükség szerint közösen végeznek családlátogatást és közösen hallgatják meg a gyermeket.

c) Javaslattétel a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére

Amennyiben a kiskorú szülői felügyelet vagy törvényes képviselő nélkül maradt, illetve, ha olyan körülményről szerez tudomást Intézményünk, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését súlyosan veszélyezteti, különösen ha közvetlen életveszély áll fenn, a gyermek azonnali ideiglenes hatályú elhelyezésére kell javaslatot tenni. (Hatósági intézkedéssel érintett gyermek esetében az esetmenedzser teszi meg javaslatát az ügyben.)

A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszélyeztetés esetén, a veszélyeztető körülmény tényének és súlyosságának megnevezésével, az egyéb körülmények feltárásának mellőzésével, személyesen vagy telefonon keresztül haladéktalanul, majd azt követően elektronikus formában kell javaslatot tenni a hatóság intézkedésére. A hiányzó adatokat utólag kell begyűjteni a hatóság részére.

Az intézkedés elrendelését követő 30 napon belül a hatóság az ideiglenes hatályú elhelyezést felülvizsgálja, majd a Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere javaslatot tesz a gyermek további gondozási helyére.

A továbbiakban, a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében, az illetékes esetmenedzser vér szerinti szülőgondozást végez.

d) Javaslatétel a nevelésbe vétel elrendelésére, az időszakos kapcsolattartás engedélyezésére, a gyermek gondozási helyének megváltoztatására

Amennyiben a gyermek fejlődését a családi környezete súlyosan veszélyezteti, valamint a veszélyeztetettséget sem az alapellátás keretében biztosított szolgáltatásokkal, sem pedig a védelemben vétellel nem lehet megszüntetni, illetve azoktól eredmény nem várható, továbbá a gyermek megfelelő gondozása-nevelése a családján belül nem biztosítható, a Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere javaslatot tesz a gyermek nevelésbe vételére.

A nevelésbe vétel időtartama alatt a gyámhivatal felkérésére javaslatot tesz a gyermek időszakos kapcsolattartásának engedélyezésére, illetve szükség szerint a gyermek gondozási helyének megváltoztatására.

A gyermek vér szerinti családjába való visszahelyezése érdekében az esetmenedzser együttműködik a gyermekvédelmi gyámmal, ennek körében támogatja a szülőket a nevelésbe vétel megszüntetéséhez szükséges feltételek megvalósításában, a gyermekkel való kapcsolattartásban.

Az esetmenedzser javaslatot tesz a gyámhivatal felé a kapcsolattartás formájának és módjának megváltoztatására, ha a szülő vagy a kapcsolattartásra jogosult más személy körülményeiben, életvitelében bekövetkezett változás azt indokoltá teszi.

A nevelésbe vétel időtartama alatt az esetmenedzser folyamatosan kapcsolatot tart a gyermek gondozási helyével, a területi gyermekvédelmi szakszolgálattal, illetve a gyermekvédelmi gyámmal. A gyermek nevelésbe vételének felülvizsgálata során a Család- és Gyermekjóléti Központ tájékoztatja a gyámhivatalt

- a gyermeknek a szülővel, valamint a más kapcsolattartásra jogosult személlyel való kapcsolatának alakulásáról,
- a szülők életkörülményeinek alakulásáról, illetve
- az esetleges családbafogadás lehetőségéről.

e) Javaslatétel örökbefogadhatóvá nyilvánításra

A gyámhatóság a nevelésbe vett gyermeket legfeljebb két évre örökbefogadhatónak nyilvánítja, ha a szülőjének szülői felügyeleti joga nem szűnt meg és a szülő gyermekével

önhibájából nem tart kapcsolatot, továbbá életvitelén, körülményein a nevelésbe vétel megszüntetése érdekében nem változtat, illetve ha a szülő fél éven át gyermekével semmilyen formában nem tart kapcsolatot (az örökbefogadhatónak nyilvánítás szempontjából nem tekinthető rendszeres kapcsolattartásnak a levélírás, a telefonhívás, a csomagküldés és a gyámhatóság határozataiban szabályozottól jelentősen eltérő évenkénti egy-két látogatás).

f) Javaslattétel a gyermek családbafogadásának engedélyezésére, fenntartására, megszüntetésére, családbafogadó gyám kirendelésére

A gyámhatóság hozzájárulhat ahhoz, hogy a szülő egészségi állapota, indokolt távolléte vagy más családi ok miatt a gyermeket a szükséges ideig más, általa megnevezett családtag átmenetileg befogadja, gondozza és nevelje, feltéve, hogy a családbafogadás a gyermek érdekében áll. Ilyen esetekben a Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere a gyámhatóság felkérésére környezettanulmányt készít és a tapasztaltak alapján javaslatot tesz a családbafogadás engedélyezésére, az éves felülvizsgálat során annak fenntartására, illetve megszüntetésére, családbafogadó gyám kirendelésére.

g) Javaslattétel a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, illetve a tankötelezettség teljesítésének előmozdítására

A Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere amennyiben feltételezhető, hogy a családi pótlék célzott felhasználásával a gyermek fejlődése a családi környezetben biztosítható, javaslatot tesz a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására.

A Család- és Gyermekjóléti Központ a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának időtartama alatt együttműködik a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal, valamint a kirendelt eseti gyámmal. Az együttműködés keretében tájékoztatják egymást a gyermek elhanyagolásból származó veszélyeztetettség alakulásáról, a megszüntetése érdekében tett intézkedésekről, illetve a természetbeni formában nyújtott családi pótlék felhasználásának tapasztalatairól.

A Család- és Gyermekjóléti Központ figyelemmel kíséri a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról szóló határozatban foglalt rendelkezések megvalósulását és

szükség esetén kezdeményezi a gyámhivatalnál a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának felülvizsgálatát.

h) Utógondozás

A nevelésbe vétel megszűnése után a gyermek és a fiatal felnőtt részére, utóbbi kérelmére a gyámhatóság a családba történő visszailleszkedés elősegítésére, az önálló életkezdésének megsegítése érdekében, vagy az otthonteremtési támogatási kérelem elbírálásakor részére utógondozót jelöl ki. Az utógondozást a gyermek tekintetében a lakóhelye szerinti Család-és Gyermekjóléti Központ, a fiatal felnőtt tekintetében a nevelőszülői hálózatot működtető, a gyermekotthon, az utógondozó otthon vagy a külső férőhely működtetője látja el. A kirendelt utógondozó évente, illetve a gyámhatóság felhívására szükség szerint, a kirendelés megszűnésekor köteles tájékoztatást adni az utógondozás eredményéről.

5.2.3. Speciális szolgáltatások

A Család- és Gyermekjóléti Központ speciális szolgáltatásait az Ózdi Járás területéről térítésmentesen igénybe vehetik a gondozási tevékenységgel nem érintett ügyfelek is.

A Család- és Gyermekjóléti Központ az általános szolgáltatási feladatain túl az alábbi speciális szolgáltatásokat biztosítja a szolgálni kívánt népesség számára:

a) Kapcsolattartási ügyelet

A Család- és Gyermekjóléti Központ a kapcsolattartási ügyelet keretein belül biztosítja

- a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges helyszínt,
- a felügyelt kapcsolattartást elrendelő szervvel történt előzetes egyeztetést követően a felügyeletet ellátó szakembert, vagy lehetővé teszi más felügyeletet ellátó szakember jelenlétét.

A Család- és Gyermekjóléti Központ a felügyelt kapcsolattartás

- elmaradása esetén annak elmaradásáról öt napon belül,
- megvalósulásáról, az ott történekről, a szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy és a gyermek kapcsolatának alakulásáról, a felügyelet fenntartásának szükségességéről felkérésre, vagy
- felülvizsgálatára vonatkozó javaslatáról hivatalból tájékoztatja a gyámhivatalt, járásbírószágot.

A kapcsolattartási ügyelet munkatársai a kapcsolattartási ügyeleten történekről, a szülő-gyermek kapcsolatának alakulásáról feljegyzéseket készítenek, melynek kivonatát a gyámhivatal vagy járásbírószág írásbeli megkeresésére megküldenek.

A Család- és Gyermekjóléti Központ kapcsolattartási ügyelete Ózdon, Intézményünk székhelyén (3600 Ózd, Lehel vezér utca 1.) működik minden hétköznap, munkaidőben.

b) Utcai-lakótelepi szociális munka

Az utcai - helyi viszonyok által indokolt esetben lakótelepi - szociális munka feladata

- a magatartásával saját testi, érzelmi, értelmi fejlődését veszélyeztető, szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermek segítése,
- a lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek lakóhelyére történő visszakerülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti gondozásának vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése, és
- a gyermekek beilleszkedését, szabadidejük hasznos eltöltését segítő programok szervezése a járás területére vonatkozóan, az érintett gyermekek lakókörnyezetében, illetve egyéb helyszíneken

c) Kórházi szociális munka

A kórházi szociális munka feladata a szülészeti-nőgyógyászati osztályon a kórházi védőnővel együttműködve a válsághelyzetben lévő anya és gyermekének segítése, a gyermekosztályon a

gyermekelhanyagolás és bántalmazás észlelése esetén a Gyvt. 17. § (2) bekezdése szerinti intézkedések megtétele, és az illetékességi területén működő kórházak felnőtteket ellátó, főként a pszichiátriai és a rehabilitációt végző osztályaival való együttműködés.

A Család- és Gyermekjóléti Központ kórházi szociális munkása koordinálja és segíti az együttműködést az egészségügyi szakemberek, a családsegítők és esetmenedzserek között.

d) Óvodai-iskolai szociális segítség

Az óvodai-iskolai szociális segítség a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak nyújt támogatást azáltal, hogy egyéni és csoportos formában segíti

- a gyermeket a korának megfelelő, nevelésbe, oktatásba való beilleszkedéséhez, tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,
- a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők feltárását és megoldását,
- a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában, és
- a gyermek családját a gyermek iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában. Amennyiben a szociális munka helye és a lakóhely különböző család- és gyermekjóléti központok területén található, akkor a szociális munkát ellátó család- és gyermekjóléti központ értesíti a lakóhely szerinti központot a veszélyeztetettségről.

e) Készenléti szolgálat

A készenléti szolgálat megszervezésével a Család- és Gyermekjóléti Központ állandó, folyamatos elérhetőséget biztosít a nyitvatartási időn túl, hétvégeken és ünnepnapokon felmerülő krízishelyzetekben. A szolgáltatás célja az azonnali tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása. A készenléti szolgálatot állandóan hívható telefonszám biztosításával kell megszervezni oly módon, hogy a készenlétkben lévő munkatárs szakszerű információt tudjon nyújtani vagy ilyen segítséget tudjon mozgósítani. Telefonos elérhetőség: 06-30-653-1882

f) Jogi tanácsadás

Ennek keretein belül ügyvéd nyújt ingyenes tanácsadást a gyermekeket, családokat, valamint kollégákat érintő jogi esetekben, jogi képviselő nélkül. A szolgáltatás igénybevételét kezdeményezheti a Család- és Gyermekjóléti Központ, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint kliens is, önkéntes módon. A szolgáltatás a járásban minden pénteken 9-11 óra között elérhető, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat székhelyén (3600 Ózd, Petőfi út 10.)

g) Fogyatékosügyei tanácsadói szolgáltatás

Az Szt. 64. § (9) bekezdése, valamint a Gyvt. 40/A. § (7) bekezdése alapján – mint kijelölt család- és gyermekjóléti központ – 2022. január 1. napjától fogyatékosügyei tanácsadást biztosítunk. Ennek keretében a Család- és Gyermekjóléti Központ elősegíti a fogyatékossgal élő emberek és családtagjaik információkhoz, szolgáltatásokhoz való akadálymentes hozzáférését, valamint az egyenlő esélyű hozzáférés megvalósítását. Információs pontot üzemeltetünk.

6. Intézményen belüli feladatmegosztás és más intézményekkel történő együttműködés módja

6.1. A feladatmegosztás szabályai

- Szociális segítőmunkát az illetékességi területén biztosít az intézmény, más településen élők esetében mindenkor a területileg illetékes intézménnyel veszi fel a kapcsolatot a megoldandó probléma rendezésének érdekében.
- Speciális problémák esetén a területileg és szakmailag illetékes intézményekkel, szervezetekkel vesszük fel a kapcsolatot az érintettek ellátása érdekében (idősgondozási problémák, szenvedélybetegek, pszichiátriai betegek stb.).
- A szakemberek között a feladatokat a szakmai vezető osztja fel a szakmai szabályok szerint, a területi elvet, a kliensek sajátos helyzetét és szükségleteit, a szakemberek terhelhetőségét, egyéni adottságait figyelembe véve.

- Az Ózdi Járás területén működő család- és gyermekjóléti szolgálatokkal folyamatos telefonos és személyes kapcsolatot tart fenn intézményünk. A szolgálatok heti rendszerességgel megküldik a központnak a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről készült jelentést. A szolgálatok és a központ közötti szakmai egyeztetések rendszeresek.

6.2. Az esetátadás szabályai és dokumentálása

- A szakember tartós távolléte esetére az esetnaplót hozzáférhető helyen kell tárolni, előre tervezett távollét esetében a megteendő intézkedésekről a helyettesítőt tájékoztatni kell.
- Személyi munkakör változása esetén köteles az ügyfelekre vonatkozó lényeges információkat átadni az új esetfelelősnek.
- Amennyiben a család és a szakember kapcsolata ellehetetlenült, a szakmai vezető jelöl ki egy másik szakembert, a munkatárs terhelhetőségét, az egyéni adottságokat, szakmai tapasztalatokat figyelembe véve.
- A szakember munkaviszonyának megszűnése esetén köteles az ügyfelekre vonatkozó teljes dokumentációt tételesen feltüntetve átadni. Amennyiben a gondozásban továbblépésekre van szükség, erről köteles tájékoztatást nyújtani.

6.3. Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

A jelzőrendszeri tagokkal telefonon és személyesen tartja a kapcsolatot a Szolgálat és a Központ minden munkatársa. A hatékony munka érdekében esetkonzultációk, esetmegbeszélések, esetkonferenciák megszervezésére kerül sor.

6.3.1. Az intézményen belüli kapcsolattartás

Intézményünk belső kapcsolattartása az Ózd és Térsége Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Integrált Intézmény szervezeti egységeivel:

- Katona József Úti Bölcsőde,
- Újváros Téri Bölcsőde,
- Szenvedélybetegek Közösségi Ellátása,

- Szenvedélybetegek Nappali Intézménye,
- Nappali Melegedő,
- Átmeneti Szállás,
- Éjjeli Menedékhely,
- Bolyky Tamás Úti Idősek Klubja,
- Étkeztetés,
- Idősellátás bentlakásos intézményei (Szent István úti intézményi egység, Bulcsú úti intézményi egység, Szabolcs közti intézményi egység),
- Házi segítségnyújtás,
- Jelzőrendszeres Házi Segítségnyújtás,
- Támogató Szolgálat.

6.3.2. Az észlelő- és jelzőrendszer működtetése

A családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szervezetek számára az ágazati szabályozások értelmében alapvető feladat a szolgáltatások szervezése, koordinálása, a veszélyeztetettséget észlelő - és jelzőrendszer működtetése, a veszélyeztető élethelyzetek megelőzése érdekében. Az észlelő- és jelzőrendszer tagjait, az együttműködés módját és a jelzési kötelezettség elmulasztásának következményeit a Szt. és a Gyvt. szabályozza.

Az észlelő - és jelzőrendszeri tagoktól érkezett írásos jelzésre írásban tesz visszajelzést az esetért felelős munkatárs. A jelzés kivizsgálására és a válaszadásra a 15 nap áll rendelkezésre, ez alól kivételt képez az elhanyagolás, bántalmazás, a közvetlen életveszély, törvényes képviselő/szülői felügyelet nélkül maradt gyermek esete. A felsorolt esetek súlyos veszélyeztetésnek minősülnek, azonnali intézkedést, kivizsgálást igényelnek.

6.3.3. Együttműködés más intézményekkel:

- Ózd Kistérség Többcélú Társulása (fenntartó, munkaszervezeti feladatokat ellátó hivatal);
- Ózdi Polgármesteri Hivatal (a fenntartó munkaszervezeti feladatait ellátó hivatal)
- az Ózdi Járás településeinek polgármesteri hivatalai

- Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegye Ózdi Járási Hivatala
- egyéb kormányhivatalok
- egészségügyi szolgáltatók (az Ózdi Járásban működő védőnői szolgálatok, kórházi védőnők, kórházi szociális munkások)
- Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatok
- az Ózdi Járásban működő köznevelési intézmények
- Pedagógiai Szakszolgálat
- módszertani intézmények
- Ózdi Rendőrkapitányság
- Ózdi Járásbíróság
- egyházi – és civil szervezetek
- egyéb család- és gyermekjóléti szolgálatok, illetve központok
- Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat
- átmeneti gondozást nyújtó intézmények

6.3.4. Az együttműködés módja

A Gyvt. 17. §-ának (3) bekezdése együttműködésre készíti az illetékes intézményeket a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, valamint a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése érdekében.

Az intézmény széles körű kapcsolatot épített ki a fent említett szervezetekkel, intézményekkel a kapcsolattartás szükség szerinti, módja formális és informális.

Az együttműködés formája:

- Személyesen, telefonon, írásos formában, illetve elektronikus úton naponta, vagy szükség szerint.
- Szakmaközi megbeszélések alkalmával, előre egyeztetett módon, illetve gyakorisággal

Az együttműködés és a kapcsolattartás kiterjed a kölcsönös tájékoztatásra, szakmai információ cserére.

Intézményünk törekszik a jó kapcsolat kialakítására a fent felsorolt szervezetekkel, az információk áramoltatására és a kapcsolattartás folyamatosságára és kétirányúságára, biztosítva a folyamatos jelzési, illetve visszajelzési lehetőséget.

7. A szolgáltatások igénybevételének módjai

7.1. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szolgáltatásai

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat igénybevétele a kliensek számára önkéntes. Sor kerülhet kötelező együttműködésre is pl. védelembe vétel mellett. Az ellátás, szolgáltatás igénybevételekor együttműködési megállapodás kötése szükséges. Tájékoztatás történik az adatvédelemről, valamint az igénybe vevő is nyilatkozik, hogy az adataiban bekövetkezett változásról értesíti a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat illetékes családsegítőjét. A szolgáltatás térítésmentesen vehető igénybe.

7.2. A Család- és Gyermekjóléti Központ szolgáltatásai

A Család- és Gyermekjóléti Központnál az ügyfelek az ellátást nem önként veszik igénybe. A gondozás hatósági intézkedés alapján indul, a kliensek a gyámhivatal véglegessé vált határozata szerint kötelesek együttműködni az esetmenedzserrel a veszélyeztető tényező megszüntetésében, illetve a családjából kiemelt gyermek vér szerinti családjába történő visszahelyezése érdekében. A Központ szolgáltatásai térítésmentesek

8. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

8.1. A szolgáltatást igénybe vevők jogai

- Tilos a hátrányos megkülönböztetés bármilyen okból, így különösen az ellátott neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása, politikai vagy más véleménye, kora,

cselekvőképességének hiánya vagy korlátozottsága, fogyatékosága, születési vagy egyéb helyzete miatt.

- A szolgáltatást igénybe vevőt megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem. Az intézmény munkatársai kötelesek az ellátottak egészségi állapotával, személyes körülményeivel, jövedelmi viszonyaival kapcsolatos dokumentumokat bizalmasan kezelni és tárolni, annak érdekében, hogy azokról más, arra illetéktelen személy ne szerezhessen tudomást. Ezen adatokról, tényekről az intézmény dolgozója kizárólag a szolgáltatást igénybe vevő felhatalmazása alapján tájékoztathat másokat, kivéve az életet, testi épséget veszélyeztető helyzeteket.
- Az ellátottnak joga van szociális helyzetére, egészségi és mentális állapotára tekintettel a szolgáltatás által biztosított teljes körű ellátásra, valamint egyéni szükségletei, speciális helyzete vagy állapota alapján az egyéni ellátás, szolgáltatás igénybevételére. A szolgáltatás biztosítása során az egyenlő bánásmód elvét meg kell tartani. A szolgáltatás az általa biztosított ellátást olyan módon végzi, hogy figyelemmel legyen az ellátást igénybe vevőket megillető alkotmányos jogok maradéktalan és teljes körű tiszteletben tartására, különös figyelemmel: élethez, emberi méltósághoz, a testi épséghez, a lelki egészséghez való jogra.
- A szolgáltatás igénybevétele mindenki számára elérhetően biztosított. A szakember a kliens érdekeit képviseli, de ezzel nem sértheti mások érdekeit.
- Az ellátást igénybe vevőt megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem. A titoktartás minden szóbeli, írásbeli, hang és képanyag rögzített és azokból kikövetkeztethető információra, esettanulmányokra, esetismertetésre is vonatkozik.
- A szakember köteles biztosítani, hogy az ellátott egészségi állapotával, személyes körülményeivel, jövedelmi viszonyaival kapcsolatos információkról más ellátást igénybe vevő, valamint arra illetéktelen személy ne szerezhessen tudomást, különös figyelemmel az ellátást igénybe vevő szociális rászorultságára.
- A 2011. évi CXII. törvény szabályait figyelembe véve személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul, vagy azt törvény vagy – törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben – helyi önkormányzat rendelete elrendeli. Különleges adat akkor kezelhető, ha az adatkezeléshez az érintett írásban hozzájárul.

- Az érintett tájékoztatást kérhet személyes adatai kezeléséről, valamint kérheti személyes adatainak helyesbítését, illetve – a jogszabályban elrendelt adatkezelések kivételével – törlését.
- Az intézményben dolgozók az általános adatvédelmi szabályokon túl is kötelesek biztosítani a titoktartást és az információk felelős kezelését. Bizonyos esetekben társadalmi felelősségük vagy egyéb kötelezettségeik módosíthatják ezt a felelősséget, amit mindenkor a kliens tudomására kell hozniuk. A titoktartás minden szóbeli, írásbeli, hang- és képanyagra rögzített, és az azokból kikövetkeztethető információra, az esettanulmányokra, esetismertetésekre és publikációkra is vonatkozik.
- Az alkalmazottak a kliens kiszolgáltató helyzetével nem élhetnek vissza. Munkájuk során a segítségnyújtás a döntő. Csak ennek részeként, az együttműködés érdekében végezhetnek kontroll tevékenységet – különös tekintettel – az együttműködésre kötelezett kliensekre.
- Az intézményben dolgozó szociális munkások klienseik érdekeit képviselik, de tiszteletben tartják mások érdekeit is. Klienseink és az intézmény dolgozóinak kapcsolata a bizalmon alapul.
- Összeférhetetlen a szociális munkás és a kliens közötti rokoni, baráti, közvetlen munkatársi, szerelmi, üzleti (haszonszerzésen alapuló) kapcsolat.

8.2. A szolgáltatást nyújtók jogai

A családsegítő, az esetmenedzser, a tanácsadó, a szociális asszisztens, az adminisztrátor, a gépkocsivezető közfeladatot ellátó személy. A közalkalmazotti jogviszonnyal összefüggő jogok a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvényben és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvényben találhatók.

- A szociális munkát végzők joga, hogy tevékenységüket elismerjék és megbecsüljék, személyét tiszteletben tartsák munkájuk során.
- Érdekeiket elsősorban a fenntartó intézmény szakmai és dolgozói fórumain keresztül érvényesíthetik
- Szakmai érdekképviselőtüket a Magyar Családsegítők és Gyermejjóléti Szolgálatok Országos Egyesülete is elláthatja. Egyéb esetekben a jogorvoslati rendszeren keresztül szerezhetnek érvényt jogaiknak.

- A munkatársak a SZOCIÁLIS MUNKA ETIKAI KÓDEXE alapján, annak ismeretében és szellemében, a rögzített etikai köteleességeknek megfelelően végzik munkájukat.
- A szakmai munkát végzők rendszeres team ülésen vesznek részt. A team a szakmai munka összehangolásának fóruma, a szakmai egységen belül a feladatmegosztások megbeszélése és a visszacsatolás is itt történik. A team ülést a szakmai egység vezetője vezeti. A szakmai vezető a munkatársak számára konzultációt és egyéni esetmegbeszélést is biztosít. A szakmai munka folyamatának ellenőrzése, a munkatársak terhelésének követése az esetnaplók rendszeres ellenőrzése révén is biztosított.
- Az ágazatban foglalkoztatottak, vagy munkaviszonyban álló személyek esetében biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják, tiszteletben tartásuk emberi méltóságukat és személyiségi jogaikat, munkájukat elismerjék, valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra.

8.3. Panaszjog

- Az intézmény szolgáltatásait igénybe vevő esetén jogorvoslat kérhető szóban vagy írásban törvényes képviselője, hozzátartozója, az ellátottak jogait és érdekeit képviselő társadalmi szervezet (panasztevő) panaszával az intézményi egység vezetőjéhez, illetve az intézmény igazgatójához, a fenntartóhoz, továbbá a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat. A gyermekjogi- valamint ellátottjogi képviselő elérhetősége minden kliens által látogatott helyiségben ki van függesztve.

Gyermekjogi képviselő:

dr. Liskay Mónika: monika.liskay@ijb.emmi.gov.hu Tel.: 0630/6827189

Ellátottjogi képviselő:

Gyalasné Dósa Katalin: galyasne.katalin@obdk.hu Tel.: 0620/4899654

- A kliens szakemberre vonatkozó panaszát, az érintettek bevonásával kell megvizsgálni és arról a panasztevőt 15 napon belül írásban értesíteni kell. Ha az

igazgató határidőben nem intézkedik, vagy a panasztevő nem ért egyet az intézkedéssel, az intézkedés kézhezvételétől számított 8 napon belül a fenntartóhoz fordulhat jogorvoslatért.

- A szolgáltatások biztosítása során be kell tartani a Szociális munka etikai kódexének előírásait.

9. A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módja

A szakmai továbbképzés az Ózd és Térsége Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Integrált Intézmény éves Továbbképzési tervében foglaltaknak megfelelően történik. Az intézmény a szakembereknek folyamatos szupervíziót biztosít.

10. Mellékletek

- **Szervezeti és Működési Szabályzat**